

İŞÇİLER SAĞCI MI OLUYOR?

7 Mayıs 2021

Yıldırım Koç

Herkes gibi benim de saplantılarım var. Son 8-10 yıldır en önemli saplantım da, insanların mantıklı, kısa vadeli ekonomik çıkarlarını çok iyi bilen, başlarını belaya sokmama konusunda genellikle becerikli olduğu. Yanılmadığımı sanıyorum. Geçenlerde bir radyo programına konuşmacı olarak davetliydim. Programı yöneten kişi, işçilerin niçin kendi partilerini kurmadığını sordu? Sorarken de işçileri biraz küçümser gibi bir havası vardı. Ben de, “işlerini başka türlü halledebiliyorlarsa, niçin kendi partilerini kurup risk alsınlar ki! İktidardaki partiyi kullanarak işe girebiliyorsa, ücretini artırabiliyorsa, kızının üniversite yurdu meselesini halledebiliyorsa, karısının hastalığı sırasında iktidardaki partinin milletvekilini araya sokup torpil yaparak hastanede yatak ayarlıyorsa, iş yaptıracağında siyasi ilişkileri aracılığıyla ‘adamını buluyorsa’ niçin başını derde soksun ki?” dedim. Galiba beklediği yanıtı vermeyince bana epey kızdı; konuşmayı fazla uzatmadan sonlandırdı.

Bizim insanımız yazının girişinde özetlediğim özelliklerin en gelişmişine sahiptir. Yüzyıllar boyunca başı dertten kurtulmayınca, bu alandaki yaratıcılıkları olağanüstü düzeyde geliştirmiştir. Şeytana pabucu ters giydirir, kaçın kurrası, çarıklı erkanıharf türü ifadeler boşuna üretilmemiştir.

Benim hareket noktam ve galiba saplantım da bu yaklaşım olunca, işçilerimizin niçin “sağcı” olarak nitelenen siyasi partilere oy verdikleri sorusunu yanıtlarken, süreci anlamaya çalışıyorum. 50 yıldır da işçi sınıfı tarihini öğrenmeye çalışan biri olarak, insanların yine son derece mantıklı hareket ettiklerini düşünüyorum. İşçilerimizin çok büyük bölümü cebine veya menfaatine bakar. Süleyman Demirel’in ifadesiyle, tencereye bakar. Sevgili arkadaşım Erol Çatma’nın ifadesiyle, oturduğu minder tutuşmadan ayağa kalkmaz.

Benim bu konuda yaşadığım bir örnek, rahmetli Ömer Tunaoğlu’dur.

Ömer Tunaoğlu’nu 1986 yılında Yol-İş Sendikası İzmir 2 No.lu Şube Başkanlığına seçildiğinde tanıdım. Ülkücüydü. 1978-1979 CHP iktidarı döneminde YSE’de çalışırken önce sürülmüş, sonra işten atılmıştı. Şube başkanlığına seçildikten sonra genel kurulda yaptığı teşekkür konuşmasında, “Türkün Türkten başka dostu yoktur,” diyordu. 1987-1988 yıllarında İzmir, Muğla, Denizli, Manisa bölgesinde işyerlerinde birlikte taban eğitimleri yaptık. İşçilerin gerçek ücretleri iyice düşmüştü. Seminerleri açış konuşmalarında, “Arkadaşlar,” diyordu, “Türkün Türkten başka dostu yoktur sözünden esinlenerek diyorum ki, dar gelirlinin dar gelirliden başka dostu yoktur.” 1989 bahar eylemlerinde İzmir’in en mücadeleci şubelerinin başında, Ömer Tunaoğlu’nun önderliğindeki Yol-İş İzmir 2 No.lu Şube geliyordu. Yol kesiyorlardı. Polis gelince kaçıyorlar, polis gidince yine yol kesiyorlardı. Ömer Tunaoğlu, 1989 yılında yapılan şube genel kurulunda, “işçi sınıfı olarak biz” diye konuşmaya başlamıştı. 1992-1993 yıllarında yine yaygın meşru kitle eylemleri olmuştu. İzmir’deki binlerce işçi bir ortak vizite eylemi sonrasında Alsancak’ta Türk-İş Bölge Temsilciliğinin önündeki meydana toplanmış. Ömer Tunaoğlu da balkondan elinde megafonla kitleye slogan attırıyordu. Attığı slogan, “işçiler birleşin, iktidara yerleşin,” imiş. Bu ara, İzmir’e yeni atanmış olan bir üst düzey Emniyet görevlisi, gösterinin yapıldığı yere gelmiş. Arabadan indiği yerde Yol-İş’in bir başka Şube Başkanı olan Vural Tuncer varmış. Bu üst düzey yetkili, atılan sloganı duyunca, yanında bulunan bir polise, “yakalayın şu komünisti,” diye bağırılmış. Diğer görevli uzun süredir İzmir’deymiş, Ömer Tunaoğlu’nu tanıyormuş. Bu görevli, “amirim,” diyormuş, “o adam milliyetçi muhafazakar bir kişidir, komünist filan değildir.” Üst düzey yetkili, “ama,” demiş, “komünistlerin sloganını atıyor.” Bu görevli, Vural Tuncer’le birlikte, Amiri, Ömer Tunaoğlu’nun komünist olmadığına ikna etmiş, gözaltını önlemiş. Bu tartışmaya tanık olan Vural Tuncer bir süre sonra Ömer Tunaoğlu’nun yanına gitmiş ve ona, “hadi,” demiş, “iyi kurtardın; az daha seni attığın slogan nedeniyle komünist diye alıyorlardı içeri.” Tunaoğlu ise, attığı sloganın doğruluğunu savunmuş, “kimin sloganı olursa olsun, slogan doğru,” demiş. Olayı bu biçimiyle bana Vural Tuncer anlatmıştı. Ömer Tunaoğlu, ölene kadar bu anlayışı savundu, ancak Perşembe akşamları yine içki içmezdi ve yine Milliyetçi Hareket Partisi’ne oy verirdi. Ömer Tunaoğlu “sağcı” mıydı? Olur mu öyle şey; sapına kadar emekçiydi, emekçi dostuydu, namuslu bir işçi önderiydi.

Bu konuda tartişılması gereken diğer bir nokta, "sağcılık" tanımıdır.

"Sağcılık" esasında sermaye düzenini ve sermayedar sınıfı savunmak veya genel olarak sömürücü sınıf ve tabakaların değirmenine su taşımaktır. Ancak Soğuk Savaş yıllarında, ABD emperyalizminin de büyük çabalarıyla, Türkiye gibi ülkelerde "dinine bağlılık" "sağcılık" olarak sunuldu. "Mütedeyyin" birçok insan, tahrif edilmiş Kuranı Kerim mealleriyle, aldatıldı ve esasında kendisi emekçi olan ve emekçilerin safında yer alan birçok Müslüman, kendisini "sağcı" olarak nitelendirdi.

Ayrıca, oy alabilmek için dinine bağlı bir görünüm sergilemeye çalışan bazı "sağcı" (esasında sermaye yanlısı) siyasi partiler, dönem dönem işçiler lehine önemli düzenlemeler de yaptılar.

Demokrat Parti (1950-1960) iktidarı döneminde işçiler lehine yapılan mevzuat düzenlemelerini ve işçilerin çalışma ve yaşama koşullarında meydana gelen önemli gelişmeleri geçmişte kaç kez yazdım. İnsanlar iş buldu. İşçilerin ücretleri arttı, çalışma koşulları iyileşti. Bu listeyi uzatabilirsiniz. O zaman da insanlar Demokrat Parti'ye oy verdi. İnsanlar "sağcılaşarak" Demokrat Parti'ye oy vermedi, kısa vadeli çıkarlarına hizmet eden, bu açıdan kullandıkları bir Demokrat Parti olduğu için o partiye oy verdiler.

Süleyman Demirel işçiler tarafından genellikle sevilirdi. Niçin? Millet aptal, Süleyman Demirel de çok zeki ve onları "kafaladığı" için mi. Alakası yok. Bizim millet de cindir, rahmetli Demirel de cindi. Demirel bu insanlara iş buldu, onların haklarının gelişmesine katkıda bulundu; onlar da Adalet Partisi'ni kullandılar ve çalışma ve yaşama koşullarını geliştirdiler.

Bizim insanımız ne aptaldır, ne de cahil. Son derece uyanıktır. Menfaatini (ama kısa vadeli menfaatini) çok iyi bilir. Bu nedenle de birçok kez orta ve uzun vadeli çıkarlarına zarar verecek biçimde kısa vadeli menfaatinin peşinde koşar, kendi ayağına kurşun sıkar. Türkiye tarihinde başı yanan insan çok olduğundan, bu ülkede ibreti alem için insanlara kıyıldığından, olağanüstü biçimde ihtiyatlıdır ve kestaneleri ateşten almada maşa kullanma konusunda çok yeteneklidir. Ne yapar eder "adamını bulur." Bulduğu "adam" ülkücüymüş, İslamcıymış, komünistmiş, beş vakit namazını kılan biriymiş, namazla niyazla ilgisi olmayan biriymiş, vs. onun için hiç fark etmez. Yeter ki bulduğu "adam" onun işini halletsin. Bugün şu parti, yarın bu parti olabilir; hiç dert değil.

O zaman sorulacak soru şu: Türkiye giderek derinleşen bir ekonomik kriz yaşıyor. Siyasal iktidar, covid-19 salgınıyla mücadelede başarısız. Bu başarısızlığın acısını ve sıkıntısını zenginler yaşamıyor; emekçi sınıf ve tabakalar yaşıyor. Türkiye'nin zenginleri çoktan aşılırlarını yaptıldılar. Ama işçimiz, fabrikada çalışırken sürekli olarak risk altında. İlk başlarda, "bu virüs zengin-yoksul dinlemiyor, ayırım yapmıyor" deniyordu. Şimdilerde bu konunun uzmanları, "covid-19, zengini değil, yoksulu vuruyor; sınıf ayırımı yapıyor" diyorlar.

Bizim akıllı ve tedbirli insanımız, hele hele örgün eğitim düzeyi yükselmiş ve elinde çok büyük bir beceriyle kullandığı akıllı telefonu olan işçimiz, bu koşullarda "sermaye yanlısı" partileri destekler mi? "Dini kullanarak" oy toplamaya çalışanlara kanar mı?

İnsanlarımız yaşayarak öğreniyor. Yaşayarak, en ucuz seçenekten başlayarak, kısa vadeli sorunlarına çözüm arıyor. En ucuzu işe yaramayınca, biraz daha pahalısına gidiyor. Mümkün olduğunca risk almadan, "adamını veya partisini" bularak derdine derman arıyor. Adım adım, deneye sınıya, mevcut seçenekleri tükettikçe, sorunlarını çözmek için kaçınılmaz olarak bedel ödenmesi gereken seçeneğe ulaşacak. Bu nedenle işçilerimizin "sağcılaştığı" biçimindeki bir görünüm gerçekliği yansıtmamaktadır. İnsanımız ne sağcıdır, ne solcu. Futbolcu da değildir. Çok akıllı ve ihtiyatlı bir biçimde ekmeğinin, menfaatinin peşindedir. Çok şükür ki öyledir.